

PEDAGOGICKÝ VÝZKUM

PŘEDNÁŠKA
23.4.2025

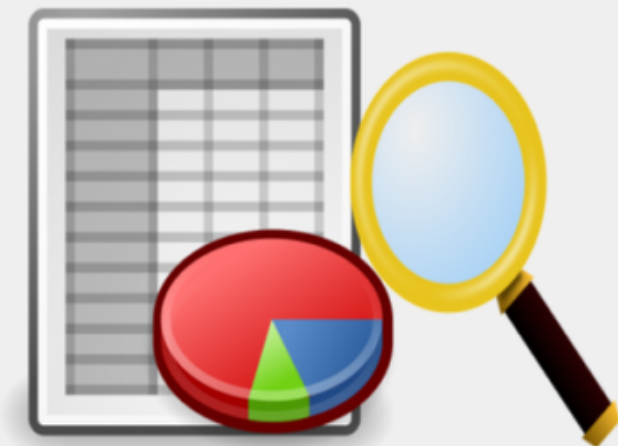
ANNA DROBNÁ
DROBNA@KSVI.MFF.CUNI.CZ

KVALITATIVNÍ VS. KVANTITATIVNÍ VÝZKUM

Qualitative
research

VS

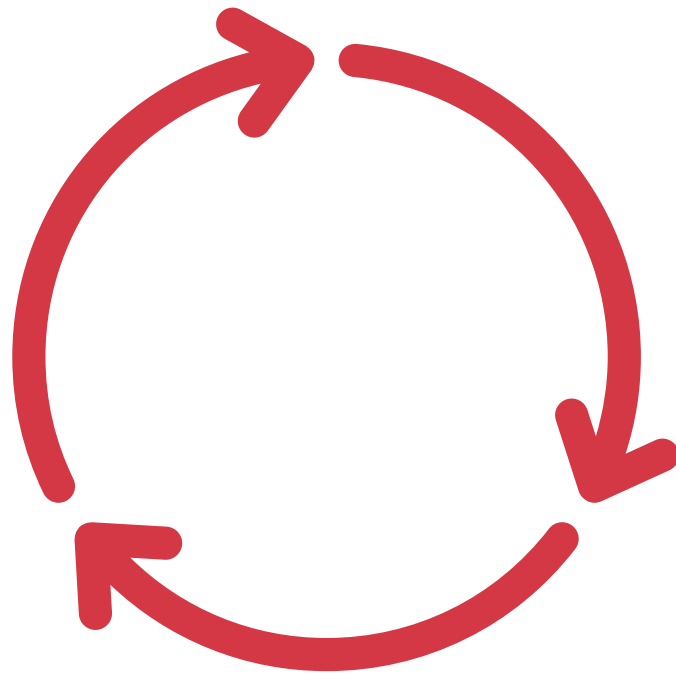
Quantitative
research

Kvalitativní výzkum

Proč zvolit kvalitativní metody v pedagogickém výzkumu?

- Pomáhá pochopit „**proč**“ a „**jak**“
- Možnost zachycení individuálních zkušeností
- Zachycení dynamiky pedagogických situací
- Důraz na reálný svět a jeho komplexitu

KVALITATIVNÍ

Cyklický proces

Bez hypotézy

KVANTITATIVNÍ

Lineární proces

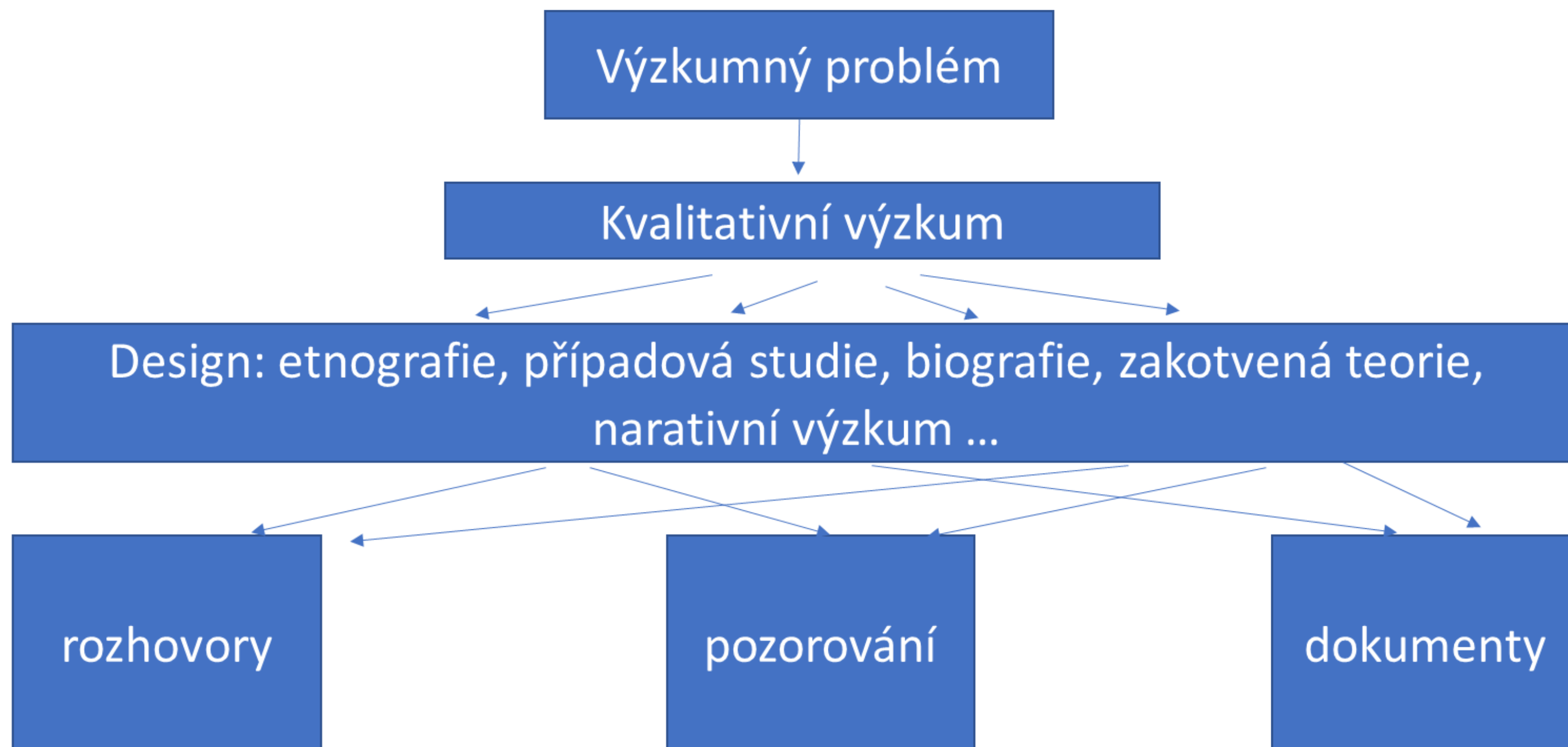
Hypotézy

CÍLEM JE:

Vytváření hypotéz

Testování hypotéz

	kvantitativní výzkum	kvalitativní výzkum
cíl	testování hypotéz	vytváření hypotéz
logika	deduktivní	induktivní
počet případů	vysoký	nízký
informace o případě	redukováná	bohatá
kontakt s respondenty	zprostředkovaný	těsný a dlouhý
generalizace	možná a měřitelná	nemožná
reliabilita	vysoká	nízká
validita	nízká	potenciálně vysoká

Práce ve skupinách

Skupiny po 3 až 4

Vyberte z uvedených výzkumné otázky, které jsou vhodné ke kvalitativnímu výzkumu, napište si které a proč.

1. Jak žáci vnímají zpětnou vazbu od vyučujících při hodinách ČJ?
2. Existuje rozdíl v prospěchu mezi žáky, kteří využívají doučování, a těmi, kteří jej nevyužívají?
3. Jaké jsou zkušenosti začínajících učitelů s podporou ze strany vedení školy?
4. Jaké strategie používají vyučující 1. stupně k rozvoji čtenářské gramotnosti u žáků s dyslexií?
5. Jak se liší výsledky testu z matematiky mezi třídami, které pracovaly s různými výukovými materiály?

Práce ve skupinách

Skupiny po 3 až 4

Vyberte z uvedených
výzkumné otázky, které
jsou vhodné ke
kvalitativnímu výzkumu,
napište si které a proč.

1. Jak žáci vnímají zpětnou vazbu od vyučujících při hodinách ČJ?
2. ~~Existuje rozdíl v prospěchu mezi žáky, kteří využívají doučování, a těmi, kteří jej nevyužívají?~~
3. Jaké jsou zkušenosti začínajících učitelů s podporou ze strany vedení školy?
4. Jaké strategie používají vyučující 1. stupně k rozvoji čtenářské gramotnosti u žáků s dyslexií?
5. ~~Jak se liší výsledky testu z matematiky mezi třídami, které pracovaly s různými výukovými materiály?~~

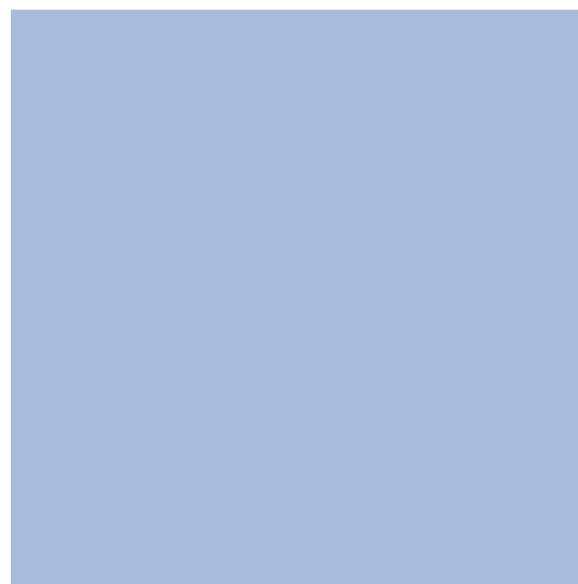
VÝZKUMNÝ DESIGN

ETNOGRAFIE

PŘÍPADOVÁ
STUDIE

BIOGRAFIE

ZAKOTVENÁ
TEORIE

ETNOGRAFIE

- Zaměřeno na skupiny společnosti
- Výzkumnictvo v terénu
- Typicky pozorování, ale i jiné (rozhovory, sběr dokumentů atd.)
- Podobnosti s případovou studií
- Časově velmi náročné
- Např. Pražská sk. školní etnografie

PŘÍPADOVÁ STUDIE

- Hlubkové zkoumání jednoho případu
- Důležité je volba příkladu: Proč právě tento?
- Vícepřípadové studie (více případů)
- Příklad: <https://journals.phil.muni.cz/studia-paedagogica/article/view/18746/14804>

BIOGRAFIE

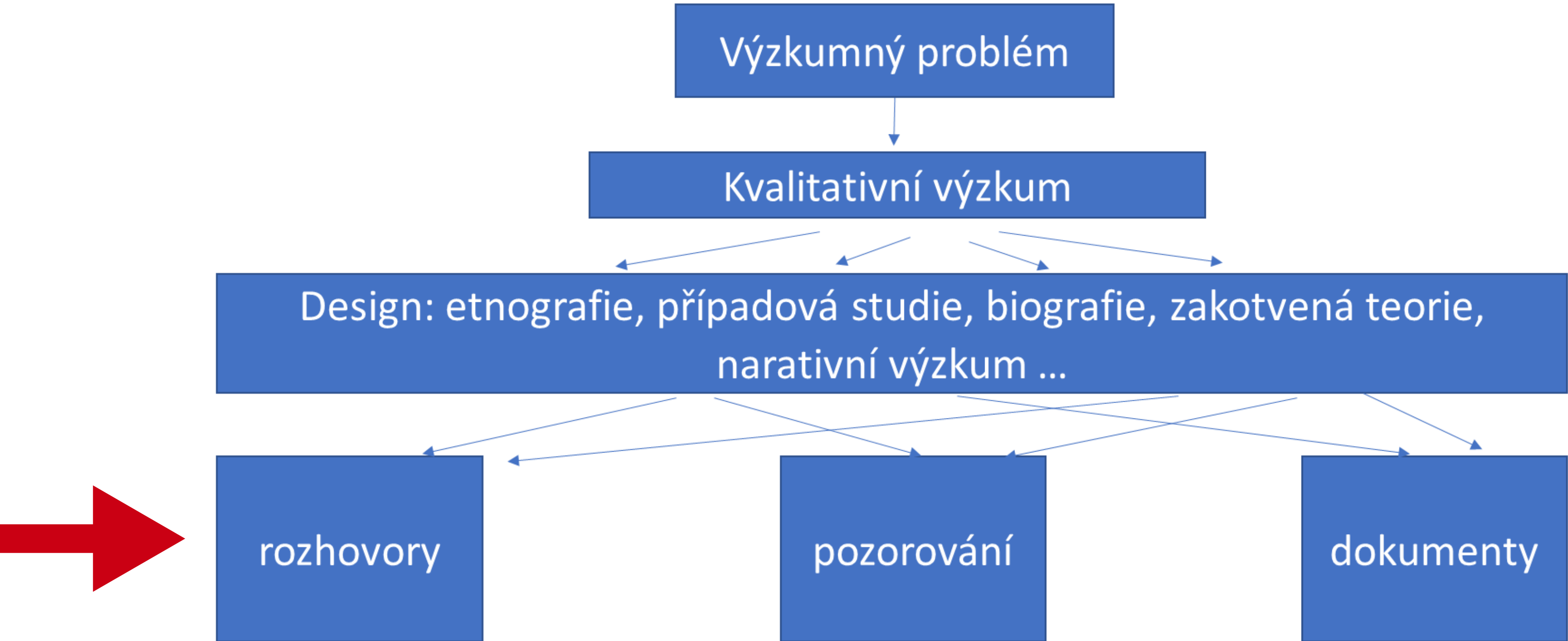
- Životní dráha jedince
- Typicky rozhovory
- Jednotky participantů
- Často longitudinální
- Příklad: <https://journals.phil.muni.cz/studia-paedagogica/article/view/18746/14804>

ZAKOTVENÁ TEORIE

- Tvorba nové teorie
- angl. Grounded Theory
- Příklad: <https://is.muni.cz/th/yfkz0/Dizertace.pdf>

VÝZKUMNÝ DESIGN

Kvalitativní výzkum

Často využívané metody v DP

- Rozhovory (strukturované, polostrukturované, neformální)
- Pozorování (účastnické, neúčastnické)
- Analýza dokumentů a učebních materiálů
- Kvalitativní dotazníky a deníky respondentů

Výběr vzorku

- Kdo budou účastníci?
- Podle jakých kritérií je vybereme?
- Nejčastěji jsou naši účastníci žáci, učitelé, rodiče, studenti učitelství,...
- Jakým způsobem se k účastníkům dostaneme?
- Popis výběru účastníků v DP

Výzkumné rozhovory

Příprava rozhovoru – praktické tipy

- Vytvořte **písemný** protokol tazatelských otázek.
- Napište si **vše**, co chcete během rozhovoru říct (např. představení se, sdělení průběhu rozhovoru, informace o nahrávání rozhovoru,...)
- Při tvorbě otázek se neustále vracíme k cíli práce.
- Tazatelské otázky je možné konzultovat s vedoucí*m DP.
- Udělejte **pilotní testování** otázek.
- Nezapomeňte připravit **informovaný souhlas**

Realizace

- Možné vést rozhovor osobně i online.
- Stále myslíme na etické hledisko (informovanost účast., ochrana dat,...).
- Snažíme se vytvořit příjemnou atmosféru rozhovoru.
 - Reagujeme na odpovědi účastnictva, navazujeme, doptáváme se.
 - Pozor na ovlivňování, návodné otázky, vyjadřování našich názorů

Realizace

- Nezapomeneme pořídit audiozáznam (např. diktafon – pozor na ochranu údajů, např. synchronizace nahrávek z našeho mobilu na cloud apod.).
- Ideálně co nejdříve po rozhovoru vytvoříme doslovný přepis rozhovoru.

Body language and eye contact.....

OXFORD
QUALITATIVE
COURSES

Nailed it!!

Tip: <https://kisk.phil.muni.cz/onlife/temata/zkoumani/jak-na-rozhovor>

Etika výzkumu

- Etický kodex UK: <https://cuni.cz/UK-5317.html>
- Informované souhlasy účastníků (ukázka v Moodlu, nebo inspirace zde: <https://veda.fhs.cuni.cz/FHSVEDA-110.html>)
 - U žáků souhlas zákonného zástupce
 - U dospělých účastníků souhlas daného člověka
- Zaručení anonymity
- Citlivé nakládání s daty

Informovaný souhlas

Obsahuje:

- Informace o právu kdykoliv ukončit svou účast a odstranění svých dat
- Údaje o využití dat
- Kontakt na výzkumníky
- Potenciální přínos a rizika spojené s účastí

KVALITATIVNÍ VÝZKUM V PEDAGOGICKÝCH VĚDÁCH

Roman ŠVARÍČEK
Klára ŠEDOVÁ
a kol.

portál

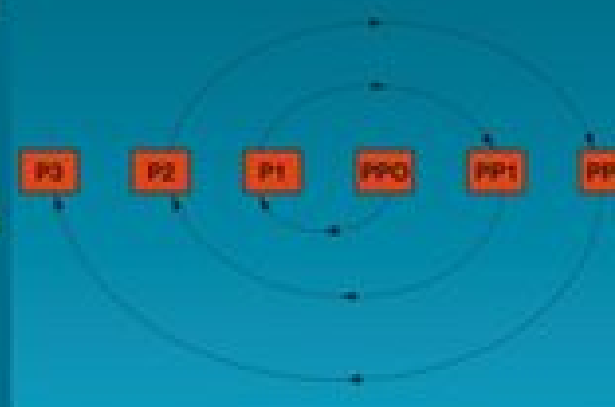
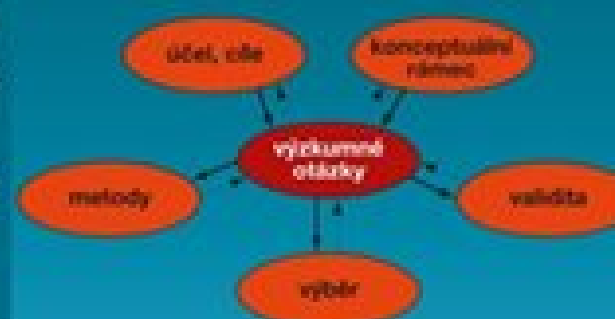

KVALITATIVNÍ VÝZKUM

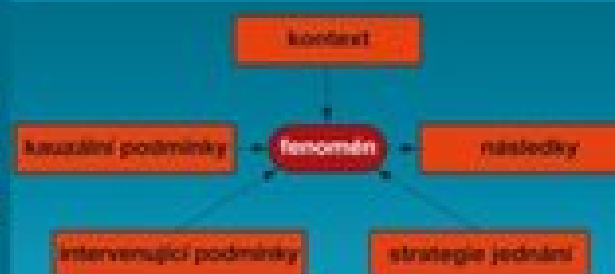
Základní teorie,
metody
a aplikace

Páté, přepracované
vydání

Jan HENDL

portál

ÚKOL V MOODLE

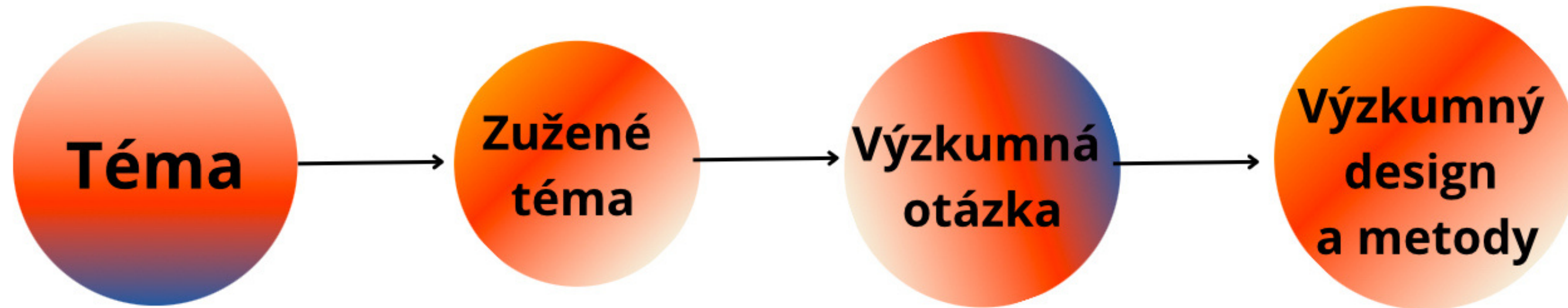
Vyhledejte odborný článek využívající **kvalitativní** výzkumný design.

1. Text si přečtěte a odpovězte na otázky.
2. Vložte komentář k dalšímu úkolu dle zadání.

VAŠE DIPLOMOVÉ PRÁCE

JAK ZAČÍT?

Postup v řešení DP

Příště

analýza dat (kvali i kvanti výzkum)

s sebou nabitě digitální zařízení

**VÁŠE
OTÁZKY**